ſibi mutuo copulantur. vt patet in extre/
mitatibus aſſer. Texo xis. texui textum.
ordinare. componere. importat hic.

¶ Capitulum xxvi

¶ Polimita penul. produ. Anſa anſe. eſt
auricula quedam qua poteſt vas portari.
vel cortina cortine cōnecti. Morderent
me. produ. ſcd̄e ↄiuga. eſt. Sagum ſagi.
ē pānus aſper de pilis caprarum. Necto
nectis nexi vel nexui. eſt ligare. coniunge
re. inſerere. innodare. Hic et hec ⁊ hoc ſe/
mis inuenitur indeclinabile. id eſt medi⁹
dia. dium. E quibus due partes ſunt. Cō
pagem media producta id eſt coniunctu/
ram. Hec compages compagis. Plaga
ponitur hic pro regione. Hic vectis tis.
ponitur pro ligno ad modum ſudis q̄ po
nebatur inter anulos tabularum vt ſimł
firmarentur. ¶ Capitulum xxvij.

¶ Hic ſemis ſemiſſis ponitur hic pro mo
dio. Propiciatorium ſiue oraculum dici/
tur tabula que ponebatur ſuper arcā. Du
ctili media correp. et hoc ſerua in ſimilib⁹
nominibus deſcendentib⁹ a verbis. Che/
rubim per m maſcu. gene. et pluralis nu/
meri. ſignificat ordines angelorū qui an/
geli dicuntur in ſingulari tantum hic che
rub cherubiſ cherubi cherubem o cherub
cherube. Sed cherubin per n neutri ge
neris et pluralis numeri ⁊ indeclinabile.
vnum ordinem ſignat angelorum illorū.
Labium labij ponitur hic pro ora menſe
Interraſilem penultima correpta id eſt in
terpolatam ex plano ⁊ ſculpto. Accepta/
bula id eſt vaſa ad probādum que offerū/
tur ſi ſunt digna. Ciati media cor. Fiale
media correpta. ¶ Calami in candelabro
erāt partes nodoſe ſiue geniculate ad mo
dum calami que eſt canna. Sperula ſpe/
rule media correpta forma rotunda ē ⁊ vo
lubilis. Equus equa equum. id eſt equa/
le. Hoc emunctorium emūctorij ē inſtru/
mentum quo temperantur lampades ⁊ lu
cerne. Pigmentarius pigmētaria tarium
dicitur ad pigmentum pertinens. Hic
pigmentarius pigmentarij. dicitur qui fa
cit ⁊ vendit pigmenta. Hoc pigmentum
pigmenti dicitur confectio ex diuerſis ſpe
ciebus ſuauis ⁊ odorifera.

¶ Capitulum xxviij.

¶ De ſpeculis mulierum. in circuitu la/
uatorij fuerunt ſpecula circūpoſita vt vide
rent ſacerdotes maculas in veſtibus vł in
ſeipſis et amouerent ad ſacrificium intra
turi. Excubo bas. media correp. ē i. cuſto/
dia vigilare vel ſimpliciter vigilare. Eque
id eſt ſimiliter. Texere. id eſt operire. ↄpo
nere. et telam facere. Fuere media produ.
pro fuerunt. In cerimonijs id eſt in obſer
uantijs leuitarum. Multa de iſto capitu/
lo ſupra ſunt expoſita. ¶ Capłm xxix.

¶ Hec bractea tee. media correpta. eſt fru
ſtum auri extenſum vel alterius metalli.
Extenuare eſt ſubtiliare. Hoc ſubtegmen
minis. dicitur filum quod ſub ſtamine te/
xitur. Hic palmus palmi ſexta pars eſt cu
biti et menſura palme. Porro id eſt ſed vł
certe. Penderent produ. me. quia ſecūde
coniuga. eſt hic. Pendeo des. pepēdi pen
ſum. Vitta eſt ligatura. Iacinctina pro/
ducit penulti. ſemper in proſa. Textilem
me. cor. Biſſinus na. num med̄. corr̄. tam
in proſa. q̄ in verſu. Hic gemmarius rij.
dicitur qui operatur de gemmis et poteſt
eſſe adiectiuum. ſ. ad gemmas pertinens.
Hec ſuppellex lectilis. dicitur maſaraticū
Hoc retiaculum dicitur craticula ferrea q̄
ponebatur intra altare concauum. In
iſto etiā capitulo multa ſunt ſuperius ex/
poſita. ¶ Capitulum xl.

¶ Adoletur. i. crematur. adoleo les. adole
ui vel adolui adoletum vel adolitum me.
correpta in triſſilla. Applico applicas ca/
re. me. cor. in triſſil. id eſt p̄parare ad offe/
rendum vel ad aliud faciendum. Coram
id eſt preſentialiter. Adoleuit. i. concrema
uit. adoleo les. me. correp. Ingredi med̄.
correp. Coruſcare. i. reſplendere. et debet
ſcribi per r in ſecūda ſillaba. vſus greciſmi
Sol radiat mucroq̄ micat fulgurq̄ coru
ſcat. Hec turma me. eſt ſocietas ſiue multi
tudo.

¶ Super libro Leuitico.

Vocauit autem

Moyſen ⁊c̄. Liber iſte dicit̄ he/
braice vagetra. grece Leuiticus. Latine
ſacrificatorius ſiue offertorius. Hic artus
artus artui maſculini generis eſt membrū
Fruſtum fruſti eſt pars ſiue pecia. Conci
dent me. produ pro incidere Strues ſtru
is femi. gene. eſt compoſitio lignorum ad
ſupponendum ignem. Hoc iecur iecoris
med̄. correp. in obliquis eſt epar. Adhe/
rent med̄. produ. in triſſilla. Inteſtina pe/
nulti. produ. Hec crepido inis. me. p̄du.

in triſſil. eſt latus ſiue circu mitus altaris.
Aſcella le. feminini generis dicit̃ ala auis
¶ Capitulum ij
¶ Hec ſartago ginis. me. produ. in triſſil
eſt patella. Torreo res. rui. toſtum ē pau/
lulum adurere ſpicas primas īmaturas ⁊
poſtea confricandas. Hoc ſal quondā di/
cebatur. ſed modo dr̃ h ſal. Capl'm. iij.
¶ Ilium ilij. ⁊ hoc ile ilis ē inteſtinū par/
uū quod adheret renibus animalis et ro/
tundum. Pluraliter hec vitalia lium. di/
cuntur inteſtina animalis. Hoc pabuluꝫ
li. eſt nutrimentum. Hec aruina ne. ē pin
guedo me. prod̃. Hec alimonia alimonie
eſt nutrimentū. ¶ Capitulū iiij
¶ Inferens me. cor. ⁊ ſic tene ꝙ fero fers
cum omnibus ſuis compoſitis vbi nō ge
minat r corripit hanc ſillabam fe. Cōbu/
ro ris. me. prod̃. Cedi. i. occidi. Cedo dis
cecidi me. produ. ⁊ cedor cederis. ¶ Hicari
es arietis cor. penultimā in obliquis dicit̃
impregnator ouiū. ¶ Capitulum v.
¶ Oblitus ta. tum. id ē ſine memoria me
dia produ. ab obliuiſcor ſceris. Oblitus
ta. tum. me. correp. id eſt deletus. ab obli/
nor eris. v. Immemor oblit⁹ manet obli
tus ipſe linitus. Non quiuerit. id eſt non
potuerit. Ephigenus eſt menſura triū mo
diorum. ¶ Capitulum vi
¶ Creditum me. correp. i. commendatuꝫ
ſiue commiſſum. Inficior aris. id ē nega/
re ſiue diffiteri. Peiero ras. cor. me. in triſ/
ſilla. ⁊ deiero ras. ſimiliter ꝯ̃uis iuro ras.
cum ſuis compoſitis quando ſeruat u. vt
adiuro et coniuro produ. penul. Scintil/
la le. ⁊ fauilla le differunt. v. Ardet ſcintil/
la tamen eſt extincta fauilla. Defrico cas.
me. correp. in triſſilla. id ē valde fricare ab
ſtergere. ¶ Capitulum vij.
¶ Colliridas. id eſt paruos panes ſimi/
lagineos triangulos vel circulares femi.
gene. penul. correp. Eadem me. producta
¶ Abſumet. id eſt conſumet. ex ab et ſumo
mis. Edulio. id eſt cibo neu. gene. Mor
ticiniū penul. cor. Armus. id eſt ſpatula.
maſcu. gene. Pectuſculum. id eſt paruum
pectus. ¶ Nota ꝙ oblatō de animalibus
dicebatur ſacrificium. de materia ſicca. vt
de ſimilia thure pane ꝓprie dicebat̃ obla/
tō. de materia liquida. vt de vino et oleo li
batio. et libamen et libamentum idem ſūt
Victima me. dicitur ſacrificium pro hoſti
bus victis. hoſtia autem dicitur ſacrificiū
pro hoſtibus vincendis. v. Victima pro
victis datur hoſtia pro ſuperandis. Et e/
rant victime maiora ſacrificia ꝙ̃ hoſtie.
Hoc olocauſtoma tis. penul. ꝑdu. ī rectis
ſingularibus ⁊ cor. in obliquis. ⁊ ē idē qđ
olocauſtū. ⁊ erat olocauſtū ſti. qđ totū in/
cendebat̃. ab olō qđ eſt totū ⁊ cauma qđ ē
incendiū. Sacrificiū cij. eſt qđ in ara cre/
mat̃ vt victima et quecūq̧ alia. Donū ni.
dicit̃ q̇cquid in auro vel argento vel alia
ſpecie offert̃. ¶ Capitulū viij.
Fores. i. portas foris ri. rē. re. he fores. v.
Urbis porta fores aule. ſed ianue templi.
Penoris eſt valua. domuū ſunt hoſtia di
cta. Subucula. i. camiſia ſiue veſtis alba
me. cor. Balteo. i. cingulo me. cor. maſcu.
gene. Cidari. i. mitra fe. ge. Lamina ne.
cor. me. i. fruſtū auri. Liniuit. i. vnxit q̄r/
te ꝯiuga. Labrū. i. labium vel extremitas
neu. gene. Adipem. i. pinguedinē me. cor.
Adeps pis. me. cor. maſ. gene. Sup vita
lia. i. inteſtina adiectiuū tertie declinatōis
et poteſt ſubſtantiuari in neutro genere
Aruinula diminutiuū ab aruina q̄ ē pin/
guedo feminini generis Concidens me.
producta id eſt diuidens in fruſta ⁊ in par
tes Fruſtum ti. neu. gene. Pollex cis. me.
cor. maſ. gene. i. digitus groſſus. Reticu/
lum iecoris id eſt paruum rethe pinguedi
nis circa renes neu. gene. Colliridā id eſt
panē triangulū fe. ge. Laganū ni. ē panis
latus ⁊ tenuis neu. gene. me. correp. Ado
leuit id eſt cremauit. Adoleo les. me. corr̃.
in triſſilla. ado leui letū. vel litū. Reliquū
id eſt reſiduum. Impreſentiaꝝ aduerbiuꝫ
tꝑis id eſt in preſenti vel modo vł aduerbi
um loci. i. in preſentia. ¶ Capitulum. ix.
¶ Natu. i. natiuitate maſ. gene. quarte de
clina. Anniculi id eſt vnius anni. Imolo
las. me. cor. Expiato id eſt purgato ab ex/
pior. Adolēs me. cor. Capitulum x.
¶ Miſabele me. ꝑdu. Prophanū media
produ. i. nō ſacrū quaſi procul a phano. i.
tēplo Legitima quaſi lege diuina tradita
vel ꝯiūcta. Cerimonijs. i. obſeruātijs cir/
ca altare. i. hoſtias adhibēdas he cerimo/
nie niaꝝ. Lugubre. i. flebile me. corr̃. ter.
declina. adiectiuū. ¶ Capitulum xi.
¶ Rumino nas. me. correp. in triſſillabiſ
¶ Hic cirogrillus li. idem eſt quod erinaci
us animal debile ſecūdū glo. rapax ⁊ mor
tiferum ſpinoſum minus ericio. Hic et
hec ſus ſuis. dicitur ꝑ porco. Hec pinna

ne. eſt illud quod ſupereminet in dorſo pi
ſcis per quod ſcilicet piſcis leuat̃ in altum
Vñ hec pinnula le. me. cor. diminutiuum
¶ Morticinus na. nũ. a morte ⁊ cado dis.
correp. penl'. Sed a morte ⁊ cedo dis pro
ducit penul. ỽ. Morticinũ morbo dic fer
ro morticꝫ cinũ. ꝯmuniter corripimus in
legẽdo. Hic grifes grifis ẽ aĩal pennatũ q̃
drupes oĩqꝫ parte corporis leoni ſimilis.
alis tñ ⁊ capite aquile aſſimilat̃. equis ve
hemẽter infeſtus viuos hoĩes diſcerpit. e
quitẽ armatũ cũ equo in ſublime rapit. cu
ſtodiũt etiã grifes montes in quibus ſũt
gẽme precioſe. vt ſmaragdi ⁊ iaſpides. nec
permittũt ea inde auferri. vñ dicit Iſido
rus ꝙ partes quedã auro ⁊ gẽmis effluũt
ſed grifoꝝ imanitate acceſſus rarus eſt il
luc. ibi ſmaragdi optimi ⁊ criſtalli tam ma
gnos habẽt vngues ⁊ raꝫ amplos ꝙ inde
fiunt ciphi q̃ menſis regũ imponẽdi ſunt
In nido ſuo ponit iaſpidẽ ⁊ ſmaragdũ cõ
tra animalia venenoſa. inuenit̃ etiã h gri
fus fi. Hic alietus ti. penul. pdu. dicit̃ fal
co. ſ. auis prede auida ⁊ multũ animoſa in
uadẽs aues longe ſe maiores eas pectore
⁊ pedibus percutiẽs ⁊ inuadẽs. Secũdũ
alios dicit̃ auis paruula capiẽs alias mi
nutas aues. ỽ. Aurore. Optinet exiguas
alietus corpore vires. Sunt ⁊ aues mini
me preda cibuſqꝫ ſibi. ⁊ ſic videtur ꝙ ſit ni
ſus ſiue accipit vel ſmerlingus. Hec ſtru
tio onis. vel potius hic ſtrutio eſt animal
pẽnas habẽs vt auis habet ⁊ duos pedes
vt roſtrũ ſicut volucres. ſed propter põde
roſitatẽ corporis ſui cũ auibus in aera nõ
leuatur. ouat ſicut auis oua fouere negli
git. nã proiecta in arena fotu pulueris ani
mant̃. vngues habet ſciſſos ſicut vngule q̃
drupedis. tante caliditatis eſt ꝙ ferrũ de
glutit digerit ⁊ cõſumit ſꝫ Ariſto. equum
naturaliter odit. ⁊ qñ tps eſt vt oua pari
at oculos ad ſtellas leuat que vocat̃ virgi
lie ſiue pliades. nõ eñ oua parit niſi quan
do illa cõſtellatio orit̃ vel aſcẽdit. cũ autẽ
viderit illas ſtellas circa menſem iunij are
nã fodit ⁊ ibi oua ſua cooperit ſub ſabulo
⁊ ſtatim obliuiſcit̃ vbi ea repoſuerit nec vl
terius ad ea redit. ſꝫ calore ſolis pullificãt
oua illa ⁊ tunc mater prĩo recognoſcit pul
los et nutrit que ante neglexerat oua. Hec
noctua ue. q̃ ⁊ nicticorax dicit̃ ẽ auis ſcili
cet coruus noctis ſic dictus. qꝛ de nocte ci
bos querit ⁊ querẽdo clamitat cuiꝰ claõr ẽ
odioſus auibus. auis eſt lucifuga ⁊ ſolem
videre nõ poteſt. ſepulcra et loca mortuo
rũ inhabitat freqũẽter in parietibus et in
locis ruinoſis nidificat oua columbarũ et
monedularũ frangit et deuorat et cuꝫ eis
pugnatꝰ. Noctua dicitur quia de nocte acu
te tuetur. id eſt videt. ortu aũt iam ſplẽdo
re ſolis eius viſus hebetatur. hanc inſula
cretenſis non habet. ⁊ ſi aliũde venit illuc
ſtatim moritur. Hic larus ri. animal ẽ raꝫ
in aqua q̃ȝ in terra habitans. volat eñi vt
auis et natat vt aquatile. ỽ. Aurore. Larꝰ
fluminis eſt habitator et incola terre. Nã
natat vt piſcis ⁊ volat inſtar auis. Auis ẽ
parua nigra et pinguis ſemper habitat in
tra aquas nec poteſt longe volare vnde ve
lociter currẽtes freqũẽter eã capiunt. Hec
bubo onis. a ſono vocis nomẽ habet auiſ
feralis eſt onuſta plumis ſed graui deten
ta pigricia debilis eſt ad volandũ in ſepul
cris die et nocte verſatur ſemper cõmorãs
in cauernis apud augures malum preten
dere fertur. in vrbe eñi viſa ſolitudinẽ pre
tẽdere aſſerũt. feralis eñi dicitur a ferõ qđ
eſt mors. ſcilicet auis lugubris ⁊ funebris
quia mortem annũciat. Secũdum augu
res et Ariſtotelem monedula de die come
dit oua bubonis. et bubo de nocte come
dit oua illius. eius frequens vlulatꝰ de no
cte preſagiũ eſt mortis future ſecundũ au
gures ſtercoribus et imundicijs paſcitur.
et ab alijs volucribus odio habetur tẽpla
frequentat nocturno tempore vt oleo lam
padarum ſatietur. in plumis tantum ⁊ nõ
in roſtro auibus prede ſimilis eſſe videt̃.
ſed in animoſitate penitus eſt diſſimilis ⁊
in virtute. qñ ab auibus impugnat̃ in ſu
pinũ ſeuertit ⁊ pedibus ſe defendit. mures
et veſpertiliones venatur et comedit. et de
nocte vagatur et circũuolat. Hic mergus
gi. et inde mergulus li. me. cor. ab aſſidui
tate mergẽdi nomẽ accipit. auis ẽ q̃ ſe mer
gendo cibũ querit. ſepe etiam demiſſo i p
fundũ capite auraꝝ ſigna ſub fluctibꝰ col
ligit et añ veniẽtẽ eqꝛ tẽpeſtatẽ cũ clamor
litꝰ petit. nã i pelago grauiſſimã tẽpeſtatẽ
futurã eẽ ꝯſtat. qñ mergli ad litꝰ fugiũt cũ
clamore. vt dicit Iſido. mergulꝰ ſup ligna
pauca i arũdineiſ edificat. et miro quodã
affectu nature pulliculos nutrit ⁊ educat.
vermes aquatiles et piſciculos ad ſui ven
tris ſatiandam in gluuiẽ venat̃ in hyeme
propter paucitatem motus impinguatur

in eſtate autem propter volatus libertatē
carnibus et pinguedine depauperatur qn̄
aues rapaces eos perſequuntur ad aquaꝫ
fugientes merſionis beneficio liberantur
Hec ibis ibidis me. cor. i obliquis vł ibis
ibis pro eodem dicitur ciconia egyptiaca
in nilo flumine habitans que ſemetipſam
purgat in anū roſtro aquā fundens ſerpē/
tem ouis veſcitur gratiſſimā ex eis eſcam
nidis ſuis deportans. ſecundū legē enim
eſt immūda. et quia immunda eſt auis q̄/
dam amaſium vxoris ſue tanq̄ȝ immūduꝫ
appellauit ibin. Hic cignus ni. latine di/
citur olor grece cignus a canēdo dictus eſt
eo q̄ carminis dulcedinē vocibus modu
latis fingit dulciter autē canit. q2 longum
habet collum et reflexum et neceſſe eſt vo/
cem eductam per collum longū et reflexuo
ſum varias reddere modulationes. nautꝭ
eſt cignus bonū preſagium. poſt coitū fe/
mina percutit marem et fugat ipſum. bal/
neat autem ſe maſculus poſt coitum. ſimi
liter femina anteq̄ȝ cibum ſumat inſtante
morte crebro cauit pro gemitu cantuꝫ red
dit plumā habet candidiſſimā. carnē vero
nigram. collo in profundū merſo cibū que
rit inter piſces nutritur ipſos nō comedit.
panem ſibi porrectum vel aliam eſcam pi
ſcibus ſequentibus ipſum cedit. ¶ Pedes
habet nigros latos ꝛ claudos natatōi val/
de aptos. quoꝝ vno pro remo vtitur ī na
tando. alio pro gubernaculo ſe regendo.
auis eſt magne carnoſitatis et ponderoſi
corporis. ideo quietem diligit et raro vo/
lat. volant tamē cigni ſilueſtres volatu for
ti collis extenſis pedibus ad poſteriora ap
plicatis. Hic onocrotalus li. penul. corr.
ē auis in aqua ſonitum faciens. duos ha/
bet vteros in vno tm̄ cibaria recipit. i alio
tm̄ decoquit et digerit. ſed primus pro ve
ſicula gutturis reputatur horum duo ſūt
genera ſecundū Iſidoꝝ vnum aquatile. ꝛ
aliud ſolitudinis ſed in aquis manens eſt
auis valde guloſa que roſtrum in aquam
mergens horridū ſonū facit. anguillis p̄/
cipue inſidiatur et predam quā recipit ſu/
bito deglutiēs in aluū mittit. deinde rumi
nat et fauces mouet ac cibum in ore tenet
in litore quieſcens. roſtrum ſuum ſemper
ſurſum erigit. ꝛ ſic ipſius acumine contra
inſultum accipitris ſe premunit vt ſecuriꝰ
dormire poſſit. Hic porphirion onis pe/
nul. produ. in obliquis. auis eſt que pelli/
canus dicitur auis egyptiaca habitans in
ſolitudine iuxta nilum. cuius duo ſunt ge
nera vnū in aquis habitans. et eiꝰ eſce ſūt
piſces. alterum in terra habitans et ſolitu
dinem diligens. cuius eſce ſunt lacerte. et
huiuſmodi. Omnia que pellicanus come
dit primo in aqua pede tingit et intincta
quaſi cū manu cū pede ori applicat et ap/
ponit. pede vtitur loco manus ſecundum
phiſiologū pellicanus nimius amator eſt
filiorum. Cum etiam gignit natos et inci
piunt creſcere. parentes ſuos in facieꝫ per/
cutiunt propter quod mater eos repercu/
it ꝛ occidit. tercio die mater ſe in coſta vſq̄ȝ
ad effuſionē ſāguis ꝑcutit et ſanguinē ca
lidū ſuper corpora mortuoꝝ filioꝝ effun
dit. cuius virtute filij prius mortui reuiui
ſcunt. Similis ſententia colligitꝛ de pſal/
mo mortis pulloꝝ eius. Alij aliā cauſam
aſſignant. nam ſerpens illi aui infeſtꝰ pul/
los eius dum foras egreditur occidit ꝛ ma
ter rediens ſe vulnerat ſanguine ſuo eos re
uiuiſcere facit propter quem ſanguineꝫ co
pioſius effuſum mater debilitatur. Unde
pulli exire coguntur et acquirere ſibi cibū
quidam autem eorum matri compatiētes
eam paſcunt. quidam auteꝫ degeneres eā
penitus negligunt. quod mater dum ↄua
leſcit aduertēs ſe paſcentes refouet ꝛ alios
tanq̄ȝ ignobiles ꝛ ingratos abijcit. Hic he
rodius dij. auis eſt regia manibus geſtan
tis aſſueta. eſt em̄ auis animoſa ad modū
accipitris pauce carnis reſpectu corporis
ſuꝫ et multe plumoſitatis. ꝛ ideo leuiſſimi
eſt volatus acutiſſimi pectoris ꝛ fortis vn
guibus ꝛ plus ledit predam ſuper ipſaꝫ ir
ruendo pectore q̄ȝ roſtro ſiue vnguibꝰ. Si
primo vel ſecūdo impetu predam nō arri/
pit quaſi de ſe vindictam petit. nam ſi ſilue/
ſtris ē illo die vix predā querit. ſi domeſti/
cus quaſi pre verecūdia vagatur per aera
et ad manū geſtātis tūc de facili nō redit.
auis ē pia. pullū ab aquila nō agnituꝫ vel
abiectū ſuſcipit atq̄ȝ nutrit. cadauer fugit
nec famis vehementia putridas carnes tā
git. ſed laboris patiens abſtinendo expe/
ctat quouſq̄ȝ predam ſibi congruam inue
niat quam acquirat. Hic caladrius drij ſe
cundum phiſiologum eſt albi coloris nul
lam habens partē nigredinis cuius pars
inferior femorꝭ purgat caliginē ocłoꝝ. Cu
ius natꝰa talis ē q̄ ſi ſup egrotātē morituꝝ
fuerit auertit faciē ſuam. ſi ſuper victurum

quaſi applaudens ſanando viſum in ipſũ
figit et intendit in eum. differt autem cala
drius a calandra que eſt auis ſonora ⁊ ca/
nora ſicut merula. ⁊ dicit᷑ aliqñ caradrion.
Hec vpupa pe. me. cor. auis ē que ſterco/
ra humana comedit. ⁊ frequēter fimo nu/
tritur auis ſpurciſſima ⁊ immunda criſtis
in capite galeata ſemp̄ in ſepulchris ꝯmo
rans vel in fimo. cuiꝰ ſanguine ſi quis inũ
ꝑerit ſe dormitũ ꝑgēs in ſomnis ſuffocan/
tes ſe demones videt. cuius cor malefacto
ribus valet. Nam in ſuis maleficijs eo vtũ
tur. de hac aue dicitur ꝙ cū ſenuerit eo ꝙ
videre nec volare queat pulli eius euellũt
ei pēnas ⁊ liniũt ei oculos herbaꝝ ſucis ⁊
fouēt ſub alis donec creſcāt pēne eiꝰ. et ſic
renouata ꝑfecte volet et videat clare ſicut
et ipſi pulli. vt dicit Iſidorꝰ. Hic attacbꝰ
ci. me. cor. eſt maior bruco. ⁊ dicit᷑ ab a qđ
eſt ſine ⁊ theca qđ eſt poſitio quaſi ſine the
ca. q: depoſuit thecā. i. repoſitoriũ ſuũ in
quo primo iacuerat inuolutus vel potius
ab a et tego gis. Hic offiomacus ci. penl.
cor. aīal quoddā qđ pugnat cōtra ſerpētē
ab offi. qđ eſt ſerpēs ⁊ machia qđ ē pugna
et debet ſcribi per duplex ff. Hec muſte/
la le. me. produ. dicitur quaſi mus longꝰ.
a mus muris et telon qđ eſt longũ mures
perſequitur et ſerpētes. Hic cocodrillus li
a croceo colore dictus eſt. eſt aūt aīal qua/
drupes in terra ⁊ in aquis valens longitu
dine plerũqꝫ. xx. cubitoꝝ dentiũ ⁊ vnguiũ
immanitate armatũ tātaqꝫ duricia carnis
eſt vt q̄uis fortiũ ictus lapidũ repcutiat.
tñ hunc piſces quidā ſerratē criſtā haben/
tes interna vētris diſſecātes interimũt ſo/
lus ex animalibus ſuperiorē mandibulā
mouere dicit᷑. Hoc migale lis. me. cor᷑. ſi
nō occurrat ꝯtrariũ eſt animal natũ ad de
ridendũ doloſum rapax ingluuioſũ. Hic
cameleon tis. eſt animal diuerſa varietate
cōſperſum. vt pardus et ad dolores quos
videt conuerſione facilima variatur man
ſuetum ſe fingit cũ ſit crudele. v̈. Terra ci/
bat talpam flamme paſcunt ſalamādram
Unda fit alleci cibus aer cameleonti. ſm
Auicennā eſt idem quod ſtellio quia lucet
vt ſtella et immutat colores eſt autem hic
ſtellio ſtellionis reptile ſimile lacerte ter/
go depictus lucentibus guttis admodū
ſtellarum ſcorpionibus ita contrarius eſt
vt viſus ab eis pauorem ipſis afferat ⁊ tor
porem. Hic citropes dis. me. cor. ē vas pe
des inferius habens a citra et p̄es pedis q̄
ſi citra ſuperiorem partem habens pedes
vas eſt fictile cum tribus pedibus. quidā
habēt gitropedes. quidā ſcitropedes.

Capitulum xij.

Ritus tus. tui. maſcu. gene. eſt mos or/
dinatus. Hec ebdomas adis. me. cor᷑. in
triſſilla. et penul. prođ. in obliquis ē ſepti
mana.

Capitulum xiij.

Hec puſtula le. me. cor. eſt in ſuperficie
corporis turgida collectō a pus qđ eſt pu
tredo vel eſt infirmitas quedā que reddit
hominem putridum a puteo putes qđ eſt
fetere. v̈. Nemo placere putet cuius p̄ñtia
putet Pus declinat᷑ cuſtodia qñ vocatur
Hec pus puris. Pus pro putredo nō de
clinabile credo. Si quidē due partes ſũt.
Inolitus ta. tum penul. cor. dicit᷑ inſuetꝰ
ſed hic dicit᷑ innatus. Recaluaſter tra. trũ.
dicit᷑ retro caluus ſicut acaluaſter tra. trũ.
dicitur in anteriori parte caluus. Recaluꝰ
ua. uum. idē eſt qđ recaluaſter. Uñ recal
uatus ta. tũ. i. retro caluatus. ⁊ hec recalua
tio nis. i. retrocaluario. Hic albor ris. me.
produ. in obliquis eſt color albus. Hoc vl
cus ceris. me. cor. in obliquis ē apoſtema
Hec cicatrix cis. me. produ. in triſſilla. eſt
ſignũ vulneris ſanati. Subrufus fa. fum
me. cor. dicit᷑ qđ eſt cũ aliqua rubedie. Fla
uus ua. uũ. dicit᷑ albus ſiue rubeꝰ ⁊ ꝓprie
blundus. Haud. i. non. Diſſutus ta. tum
me. produ. Infectus ta. tum id ē corruptꝰ
⁊ ꝯtaminatus. Perſeuero ras. penultima
producta.

Capitulum xiiij

E caſtris due partes id eſt de caſtris
Hec yſopus pi. produ. me. ⁊ ē herba arōa
tica inuenit᷑ etiā hic yſopus pi. ⁊ a q̇buſdā
autoribꝫ eius me. cor. et a quibuſdā prođ.
Dicit᷑ em̄ in aurora. Eſt humilis petreqꝫ
ſuis radicibus herēs. Et vicijs yſopꝰ pe/
ctoris herba medens. In anticlaudiano
vero producit᷑. v̈. Se celũ terre cōformat
cedrus yſopo. Item alibi a quodam. Pe
ctoris herba cauas rupes inſedit yſopus.
Item alius. Ad pulmonis opus confert
medicamen yſopus. Uas fictile međ. cor
repta eſt vas de terra. Auolo las. me. cor᷑.
Duntaxat id eſt tātummodo. Hic pollex
cis. me. cor. in obliquis eſt digitꝰ groſſus.
Leuus ua. uum. i. ſiniſter ſtra. ſtrum. Hec
edes. dis. i. domus. Erui. i. extrahi ⁊ amo
ueri. Eruꝰ ta. tũ. me. cor. Eraſus ſa. ſũ. me.
pđ. Litꝰ ta. tũ. dicit᷑ ſupinductꝰ q̄ſi vnctꝰ.

Vermiculus li. eſt filum rubeum. vel pan
nus rubeus. Hec papula le. me. correp. ē
paruiſſima cutis erectio circundata rubo
re. papula etiam ſecundū aliquos dicitur
carbunculus.

Capitulū xv

Hoc ſtratum ti. vel hic ſtratus tus tui
dicit̄ lectus. Hoc ſagma tis. me. correp.
in obliquis dicit̄ ſtatura aſini. Sed hec
ſagma me. que corrupte dicit̄ ſalma eſt ſel
la vl' pōdus ⁊ ſarcina q̄ ſup aſellū ponitur
ſiue ſup ſellam. Vn̄ dicit̄ equus ſagmariꝰ
⁊ mula ſagmaria.

Caplm. xvi

Hoc velū li. erat cortina diuidēs ſancta
a ſanctiſſanctoꝝ. Hic caper pri. eſt hircuſ
emiſſariꝰ q̄ in deſertū emittebat̄. Appōpei
us grece emiſſariꝰ dicit̄ latine. Itē emiſſa
rius dicit̄ equꝰ pletariꝰ ſiue impregnator
equaꝝ ⁊ nunciꝰ dicit̄ emiſſarius. q: emit/
titur ad nūcia referēda. His celebratis. id
ē tractat̄. Expiare. i. purgare ⁊ mundare.
Imp̄cans me. cor. i. cū prece imponens.
Initiatus ta. tum. id eſt conſecratus.

Capitulum xvij.

Poſterus ra. rū. me. cor. Hoc piaculuꝫ
li. dicit̄ culpa peccatū ſcelus mors illō qō
piat ſiue purgat ſicut hic. Hoc aucupiuꝫ
pij. dicit̄ captio auiū.

Caplm xviij

Reuelo las. me. produ. in triſſil. Patru
us trui. maſ. gene. Inceſtus ſta. ſtū. dicit̄
nō caſtus ⁊ nepharius. Hic pelicatꝰ tus.
tui. ē meretricatus. Euomo mis. mui. me.
cor. eſt extra vomere ⁊ eijcere. Hic ⁊ hec i/
digena ne. i. terrigena penul. cor. Colonꝰ
ni. maſ. gene. ē habitator q̄ aliunde venit.
Hic ⁊ hec acola le. meō. correpta. eſt habi
tator terre.

Capitulum xix

Prophanus na. nū. eſt ſacrilegus exe/
cratus ⁊ qui nō ē ſacer quaſi procul a pha/
no. i. a tēplo. ⁊ produ. me. Opprimo mis.
preſſi. me. cor. in preſenti ⁊ ſic premo cum
omnibꝰ ſuis cōpoſitis vbi nō ſequit̄ poſi/
tio. Hic criminator toris. i. falſus accuſa/
tor. Hic ſuſurro onis. i. murmurator et bi
linguis. Ne oderis me. cor. cū oderim ris.
Vapulo pulas. me. cor. dicit̄ verberari v̄/
bū neutrūpaſſiuū. talia ſunt q̄nꝗ. v̄. Exu
lo cū liceo cū vapulo veneo nubo. Vapu
lo. id eſt verberor. liceo. id eſt ponor ſub p̄
cio. exulo. id eſt mittor in exilium veneo. i.
vendor. nubo. id eſt maritor. Prepuciuꝫ
cij. videtur hic poni pro primis fructibus
trium annorum tanꝗ̄ immūdis. Anguri
or aris. eſt anguria more gentiū obſeruat̄
Hoc ſtigma atis. me. cor. in obliquis dicit̄
tur ſignū vel tortura in carne. Proſtituo
tuis. eſt filiā i lupanari pro turpi lucro po
nere. Detuite penul. cor. q: ē ter. cōiuga.
Hic ariolus li. dicit̄ q̄ diuinat in ara pen̄
cor. Sciſcitari eſt inquirere. Hec regula
le. me. cor. ponit̄ hic pro inſtrumēto mēſu
randi. Hec ſtatera re. me. pdu. eſt inſtrum̄
tū ad menſurandū. v̄. Corripies ſtaterem
ſit longa ſtatera ſtatere. Hic ſtater ris. me.
cor̄. in obliquis eſt moneta quedam.

Capitulum xx.

Moloch nomē eſt ydoli. Paruipēdo
dis. tertie ꝯiuga. i. deſpicio. Succido dis
me. produ. i. amputare ⁊ amouere. Forni
cor caris. me. cor. ponit̄ hic pro ydolatra/
re. Mechus cha. chū. i. adulter ra. rum.
Mechor aris. i. adulterari. Hec nouerca
ce. eſt vxor patris tui cuius filius non es.
Hec nurus rus. rui. eſt vxor filij. Hec ma
tertera tere. eſt ſoror matris tue. Hec ami/
ta te. eſt ſoror patris tui. Hic auunculꝰ li.
penul. cor. frater matris tue. Hic phiton
onis. me. pdu. in obliquis eſt incantator.
Inde phitonicus ca. cum. penul. cor.

Capitulum xxi.

Scortū ⁊ proſtibulū. i. meretricē et pro
ſtibulatā non ducet vxorē. Hoc ſtuprum
pri. eſt violatio virginis. Violare ponit̄
hic p diffamare ⁊ dehoneſtare. violo las.
me. cor. in triſſil. Hic gibbus bi. ē tumor ī
dorſo. ⁊ ponit̄ quaſi adiectiue. ſꝫ hec ſtru/
ma me. eſt tumor in pectore. v̄. In dorſo
gibbus tumor ē in pectore ſtruma. Hec
albugo ginis. me. pdu. in triſſilla. ē ſubtil̄
mēbrana viſum impediēs tenuis pellicu
la ⁊ glaucitas ⁊ albedo oculoꝝ. Hec impe
tigo ginis. pe. pdu. in triſ. ⁊ cor. in alijs vo
cibus. eſt ſicca ſcabies pminēs in corpore
cū aſperitate ⁊ rotūditate. Dūtaxat. i. tan/
tūmodo aduer. ꝗ̄titatis a dum ⁊ taxo xas.
qō eſt noiare. dicere. ꝯfirmare. licitari. im/
ponere preciū rei.

Capitulum. xxij.

Contamino nas. nare. eſt deturpare i/
honeſte maculare. Cum occubuerit. id ē
cum ad occaſum venerit ſol. occumbo oc/
cumbis bui. bitum. penul. correp. in ſupi
no. Hic inquilinus ni. penul. produ. eſt il
le qui incolit. id eſt habitat in terra aliena
Hic vernaculus li. penul. correp. dicitur
famulus in domo nutritus. Alo alis lui.
litum eſt nutrire. Hec papula le. me. cor̄.
eſt puiſſime cutis erectio cum rubore.

¶ Capitulum xxiij.

Meto tis.ſui.meſſum dicitur collige/
re blada. Hec meſſis ſis.eſt ipſa collectio
bladi. Hic manipulus li.penul.cor. dicit
qd homo apprehẽdit manu metẽdo. Ce/
detur me.produ.i.occidet in futuro. Hec
polenta te.poteſt hic accipi pro granis to
ſtis manib9 cõfricatis. Hec puls tis dicit
cibus ex aqua ꝛ farina ꝯfectus. Cedent.i.
veniẽt.ꝛ ꝯtingent in vſũ ſacerdotis. Pro
piciari eſt miſereri. Hec propiciatio ẽ mi/
ſeratio. Hec ſpatula le.me.cor.dicit ram9
vel foliũ palme. ¶ Capitulum.xxiiij

¶ Concinno nas.per duplex n.dicit cõ/
pono ꝛ ordino me.produ.poſitõne dupli
cis n. Genus na.num.i.ſex. Altrinſecus
id ẽ hincinde. Blaſphemus ma. mũ.med
pdu. Loqueris me.produ in futuro. Ir/
rogo gas.me.corr.eſt inferre infligere alij
malum. ¶ Capitulum xxv.

¶ Sabbatizare eſt ſabbatum obſeruare
Sero ſeris ſeui ſatum eſt ſeminare. Pu/
tare eſt vineam colere et ſarmentis ſupflu
is exonerare. Hic iubileus lei.penul. pro
du.erat annus remiſſionis. ſcilicet quin /
quageſimus Hic et hec contribulis ꝛ hoc
contribule penul.produ.dicitur qui ẽ de
eadem tribu.v. Dat tribulo tribulos. ſed
dat tribus vna tribules. Attenuatus.id ẽ
depauperatus. Quid pro ſed ſi nõ inuene
rit manus eius. Redimi me.cor. Colon9
ni.i.cultor agroꝝ tuoꝝ me.prod. Veneo
nis nij.vel iui venũ venu neutrũpaſſiuuꝫ
.i.vendi. Affligo me.pdu. Inualuerit. id
eſt ad proſperitatẽ venerit. Inualeo les.
me.cor.in triſſil . Hic ꝛ hec patruelis pe.
pdu.dicitur filius ꝛ filia patrui. Hic ꝛ hec
affinis ꝛ hoc affine dicitur propiqu9 vxo/
ris vel mariti verſa vice. Supputare.id
ẽ numerare et computare me.cor. ĩ triſſil.
¶ Remanes me.cor.in triſſil.ꝛ hoc ſeruat
maneo cũ oib9 ſuis cõpoſitꝫ. Reliqu9 qua
quũ.i.reſidu9 me.cor. ¶ Capitulũ xxvi

¶ Hic ꝛ hec inſignis ꝛ hoc inſigne. dicit
nobilis preclarus ornatus ꝛ quaſi habẽs
eminens ſignũ pre alijs. Pauere me.pro
du.paueo ues.paui.v. De paueo paui de
paſco dicit paui. Hec tritura re.me.pdu.
Hec ſementis tis.i.ſemen. Hec ceruix ui/
cis me.pdu.in obliquis dicitur collum.
Irritus ta.tum.me.correp.dicitur caſſus
et vanus. Conficiat.i.deficere faciat et de
ſtruat. Contero ris.me.cor.in triſſil. De/
ſuper me.cor.qñ eſt vna pars. Ene9 enea
eneũ.i.ereus erea ereũ. Incaſſum.i.inua/
nũ. Conſumo mis.me.pdu.in triſſil. Re/
digo gis.me.cor.in pñti in triſſil Incedo
dis.ceſſi.ceſſuꝫ.me.produ.ꝛ hoc ſeruat ce
do ceſſi cũ oibus ſuis ꝯpoſitis. Hic vltor
toris.me.pdu.in obliquis.i.vindicator.
Corripiã.i.affligam. Corripio pis.pui.
me.cor.in triſſil.ꝛ hoc ſuat rapio pis pui.
cũ oibus ſuis ꝯpoſitis a mutata in i. In/
cedam me.pduc. Stupeo pes.pui.dicit
admirari multũ Euagino nas.penulti.p
du. Dirupte per p me.pdu.a dirũpo pis.
ꝛ dirũpor peris. Si vero a diruor erꝭ ve/
niat tunc eſt ſine p et cor.me. Hic et hec
hoſtilis ꝛ hoc le.me.pdu.ab hoſte deriua
tur. Terreo res.rui.i.ĩ pauorẽ mittere Ta
beſco cis.ponit hic pro deficere vel lãgue/
re. Attamẽ pro ſed cor.me. Priſtinus na.
num.me.cor.i.antiquus vel primus.

¶ Capitulum xxvij.

¶ Venundatus ta.tum.pe.cor.ꝛ h̃ ſerua
in alijs participijs q̃ veniũt a do das quã
do nõ mutat ꝯiugatio.vt peſſundatus cir
cũdatus. Hic ſiclus cli.in diuinis litteris
eſt vncia. Hic obolus li.me.cor.eſt medal
lia.i.medietas numi. Itẽ obolus dicit di/
midius.ſcrupulus q̃ trib9 ſiliquis appẽdi
tur.ſcrupul9 ſex ſiliquaꝝ põdere ꝯſtat.

¶ Sup libro numeroꝝ. ¶ Capitulũ.i.

Locutus e do/
minus ad Moyſen.ꝛc. iſte li/
ber hebraice vagedabis nuncu
patur grece arichimot Latine liber nume
ri vel numeroꝝ. Recẽſentes.i.numerãtes
a recenſeo ſes.qd eſt numerare.recitare re
colere.rememorare.reuenerari. Recenſi/
ti ſunt.i.numerati ſunt.ꝛ põt penul. pdu.
ꝛ cor.a recẽſio ſis.ſiui.ĝte ꝯiu.pdu.ꝛ a re
cẽſio ſis.ter.ꝯiu. ¶ Capitulum ij.

¶ Manaſſe vltima acuta Metor taris.ẽ
ponere tentoria. Exterus ra.rũ.i. extrane
us qui nõ ẽ de tribu leui. Turma me.dici
tur ſocietas minoꝝ. Hic cune9 nei. ẽ colle
cta in vnũ militũ ſiue nobiliũ multitudo.
Excubo bas.med.cor.in triſſil.ẽ in cuſto
dia vigilare. Gedeonis pe.pdu. Nouiſſi/
mi.i.vltimi. Proficiſcor eris.pfect9 ſum.
id eſt eo is. ¶ Capitulum iij.

¶ Fungor.eris.functus ſum.eſt vti.et re
git ablatiuũ. Applico cas.me.cor.in triſ/
ſilla,id eſt aſſumere vel preparare.